

9.10 OPATRENIE 10: DIVERZIFIKÁCIA POĽNOHOSPODÁRSKÝCH ČINNOSTÍ

Súlad: Kapitola IX, Článok 33, siedma odrážka Nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999

Kategorizácia intervenčnej oblasti:

- 13 Podpora adaptácie a rozvoja vidieckych oblastí
- 1307 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností a činností blízkych poľnohospodárstvu pre zabezpečenie rozmanitých činností alebo alternatívnych zdrojov príjmov

Opis opatrenia**Odôvodnenie**

Analýza SWOT zdôrazňuje existenciu hustej a relatívne stabilnej štruktúry osídlenia, ktorá pomáha udržať silnú spoločenskú štruktúru a bohatú kultúru vo vidieckych oblastiach Slovenska. Je tu však aj náznak toho, že tieto kladné stránky sú ohrozené, pretože vidiecke obyvateľstvo, predovšetkým mladá, sa začali sťahovať do väčších miest. Jedným z hlavných dôvodov je, že pracovné príležitosti, mzdy a pracovné podmienky sú vo vidieckych oblastiach horšie. Toto je zas dôsledkom vidieckej závislosti na nízkych príjmoch a upadajúcom agrosektore, pričom nové produktívne investície majú tendenciu plynúť viac do miest. Je tu reálne nebezpečenstvo, že by mohlo dôjsť k rýchlemu vylúdeniu všetkých vidieckych oblastí, ak sa táto situácia zdvojenej ekonomiky nebude riešiť.

Diverzifikácia vidieckej ekonomiky je preto kľúčovým cieľom na zachovanie a zlepšenie rovnováhy pracovných príležitostí a spoločenských podmienok vidieckeho obyvateľstva a taktiež pre riešenie dlhodobej nezamestnanosti príslušníkov rómskej komunity. Ak sa podarí začleniť vidiecke spoločenstvá do širšej ekonomiky bez rušivých geografických presunov, potom bude možné dosiahnuť ústredný cieľ rozvoja vidieka.

Cieľom tohoto podopatrenia je podporiť rozvoj nových a existujúcich foriem podnikania, ktoré využijú tieto možnosti a poskytnú alternatívu k zamestnaniu v poľnohospodárstve.

Prepojenie s inými opatreniami

Rozvoj alternatívnych ekonomických činností pomôže stabilizovať zamestnanosť a zlepšiť príjem poľnohospodárov bez toho, aby zvýšili svoju produkciu primárnych potravín. Ciele tohoto opatrenia sa preto dopĺňajú s cieľmi opatrenia 1 „Investície do poľnohospodárskych podnikov“.

Hlavný cieľ

Zlepšiť ekonomické príležitosti a sociálne podmienky vidieckeho obyvateľstva a tak zabezpečiť jeho stabilizáciu vo vidieckych oblastiach

Špecifické ciele

- zvýšiť alternatívne zdroje príjmov,
- vytvoriť nové pracovné miesta,
- zvýšiť rekreačné kapacity na vidieku,
- zlepšiť úroveň poskytovaných služieb,
- vytvoriť nové možnosti trávenia voľného času v prírode v spojení s aktívnym odpočinkom (agroturistika).

Činnosti

Oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi opatrenia a príslušnými právnymi predpismi EÚ, napr.:

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných a ubytovacích zariadení (stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia, zariadenia a technológií),
- rekonštrukcia existujúcich poľnohospodárskych a lesníckych zariadení (ktoré stratili svoj pôvodný účel) na agroturistické objekty – stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia, zariadenia a technológií,

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia výrobných a predajných objektov a nákup strojov, technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu, výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov (napr. tkanie ľanového plátna a následná výroba národných (ľudových) krojov, farbenie kožušín/koží, výroba kožuchov atď.) - stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia, zariadenia a technológií. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia predajných miest znamená založenie a prevádzkovanie malých predajných miest umiestených priamo na farmách alebo miestach dostupných pre návštevníkov regiónu, kde príjemca pomoci bude môcť predávať svoje výrobky vyrobené v rámci tohto opatrenia, ktoré musia byť nepoľnohospodárskej povahy (napr. ľudovo-umelecké výrobky: vyrezávané drevené črpáky, národné ľudové kroje, kožuchy, keramika)
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia agroturistických zariadení vrátane hygienických, ekologických a rehabilitačných objektov slúžiacich na rozvoj turistických činností (stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia, zariadenia a technológií),
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia areálov vytvárajúcich podmienky na rozvoj rekreačných a relaxačných činností (turistické chodníky, jazdectvo, rybárstvo, poľovníctvo, cykloturistika, vodné športy, pltníctvo, zimné športy a pod.) - stavebné investície, investície do vybavenia, strojov a technológií,

V rámci tohto opatrenia budú podporené len činnosti mimo článkov I až VIII Nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999.

Rôznym typom konečného príjemcu je zabezpečené, že podpora z fondov EAGGF a ERDF na turistický ruch sa nebude prekrývať.

Kritériá spôsobilosti

Všeobecné:

- Podanie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku (ďalej len „žiadosť“) vrátane projektu a povinných príloh pred začatím realizácie projektu.
- Uvedenie časového harmonogramu realizácie príslušnej investície v projekte a písomný záväzok (čestné prehlásenie), že takto obstaraný majetok bude využívať najmenej počas piatich rokov po realizácii projektu. Tieto podmienky budú súčasťou zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.
- Projekt môže byť rozdelený do šiestich etáp, ktoré musí príjemca pomoci zrealizovať v priebehu troch rokov. Príjemca pomoci musí začať s realizáciou projektu najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu podpísania zmluvy.
- Investícia sa musí zrealizovať na území Slovenskej republiky.
- Pri každom projekte, vytvárajúcom v budúcnosti výnos musí žiadateľ preukázať svoju ekonomickú životaschopnosť (stanoví Pôdohospodárska platobná agentúra v príručke pre žiadateľa).
- Písomný záväzok žiadateľa, že hmotný a nehmotný investičný majetok obstaraný prostredníctvom pomoci poskytnutej v rámci schémy neodpredá, ani neprevedie na inú osobu počas piatich rokov po realizácii projektu. V prípade zmeny vlastníka počas obdobia piatich rokov od uskutočnenia poslednej platby, prevedie jemu vyplývajúce zmluvné povinnosti na nového vlastníka.
- Písomný dokument, nie starší ako 3 mesiace, preukazujúci vlastníctvo žiadateľa k pozemku, budove alebo preukazujúci prenájom pozemku, budovy pretrvávajúci najmenej päť rokov po schválení poslednej platby.
- Žiadateľ, jeho partner alebo zamestnanec musia mať minimálne stredoškolské vzdelanie príslušného zamerania alebo ukončený rekvalifikačný kurz príslušného zamerania alebo tri roky praktických skúseností v danom odbore.
- Žiadateľ musí deklarovvať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo národných zdrojov.
- Predloženie potvrdenia príslušného daňového a colného orgánu o tom, že žiadateľ nie je daňovým a colným dlžníkom.

- Písomný dokument, nie starší ako tri mesiace, preukazujúci splnenie povinností týkajúcich sa úhrady poisťného na zdravotné a nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie a príspevku na poistenie v nezamestnanosti, platených zamestnávateľom podľa osobitných predpisov¹ ku dňu podania žiadosti.
- Predloženie čestného prehlásenia, že žiadateľ nie je v čase podania žiadosti v konkurze, likvidácii, v súdom určenej správe alebo v akomkoľvek inom podobnom konaní.
- Písomné stanovisko príslušného kompetentného orgánu životného prostredia (okres, kraj) v prípade, že projekt v zmysle zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov podlieha hodnoteniu možných environmentálnych dopadov.
- Zrealizované projekty musia zodpovedať environmentálnym, hygienickým, veterinárnym a potravinovým normám EÚ a/alebo SR.

Špecifické

- Realizáciou projektov sa musia vytvoriť nové pracovné miesta alebo existujúca zamestnanosť musí byť zachovaná,
- Žiadatelia musia preukázať v podnikateľskom pláne ekonomickú návratnosť projektu (pri stavebných investíciách max. 9 rokov a pri technológiách max. 6 rokov) po zrealizovaní projektu. V prípade projektov s celkovými nákladmi medzi 12 500 až 50 000 € sa predkladá zjednodušený podnikateľský plán. Pre projekty prekračujúce 50 000 € sa vyžaduje podrobný podnikateľský plán;
- Zrekonštruované, zmodernizované alebo nové agroturistické zariadenia musia mať kapacitu minimálne 10 lôžok,
- Žiadatelia musia podnikáť minimálne jeden rok v poľnohospodárskej a/alebo lesníckej prvovýrobe;
- Objekty vystavané, zrekonštruované a zmodernizované v rámci tohoto opatrenia, musia byť prístupné verejnosti;
- Žiadatelia zamestnávajú menej ako 250 zamestnancov.

Oprávnené náklady

1. Investície do hmotného investičného majetku potrebného na rozširovanie výroby (poskytovania služieb) alebo na činnosti, ktoré vyžadujú zmeny vyrábaných tovarov (služieb), alebo výrobného procesu v existujúcom podniku, alebo na kúpu podniku, ktorého prevádzkovanie podnikateľ skončil, alebo by jeho prevádzkovanie musel skončiť t. j. do pozemkov, budov, strojov, prístrojov a zariadení za obstarávaciu cenu v zmysle § 25 ods. 4 písm. a) zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a nariadenia Komisie ES č. 1685/2000 v znení neskorších predpisov;
2. Investície do použitého hmotného investičného majetku (ďalej len „použitý HIM“) za predpokladu splnenia týchto podmienok:
 - predávajúci použitého HIM poskytne vyhlásenie o jeho pôvode a potvrdí, že počas predošlých siedmich rokov nebolo toto vybavenie kúpené s pomocou národných grantov alebo grantov Spoločenstva,
 - cena použitého HIM nepresiahne jeho trhovú hodnotu a bude nižšia, ako cena podobného nového zariadenia (predloženie znaleckého posudku o cene použitého HIM a podobného nového HIM),
 - použité HIM musí mať technické vlastnosti potrebné pre danú činnosť a musí vyhovovať platným predpisom a normám.
3. Investície do nehmotného investičného majetku, t. j. náklady na prevod technológií získaním patentových práv, licencií, know-how alebo nepatentovaných technických vedomostí, ktoré sú výsledkom výskumnej a vývojovej činnosti a sú predmetom priemyselných práv za obstarávaciu cenu v zmysle § 25 ods. 4 písm. a) zákona NR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Nehmotný HIM musí spĺňať tieto podmienky:
 - musí byť používaný výlučne v podniku, ktorý dostáva pomoc,

¹ Zákon č. 273/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 274/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 387/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov

- musí byť považovaný za odpisovaný majetok,
- musí byť zakúpený od tretích strán na základe trhových podmienok,
- musí byť zaradený do majetku podniku a zostať v podniku prijímajúcom pomoc minimálne päť rokov.

4. Vlastná práca vyjadrená peňažnou hodnotou do výšky 35% z ceny materiálu zakúpeného na realizáciu oprávneného projektu.

Neoprávnené náklady

- náklady na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku vynaložené pred podaním žiadosti o poskytnutie pomoci;
- náklady na obstaranie dopravných prostriedkov a dopravných zariadení s výnimkou špecializovaných vozidiel ako sú napr. vozidlá na prevážanie plátí;
- výroba, spracovanie a predaj produktov uvedených v zozname Prílohy 1 Zmluvy o ES nie sú podporovateľné v tomto opatrení;
- prevádzkové náklady (okrem mzdových nákladov súvisiacich s vlastnou prácou) a náklady na údržbu;
- daň z pridanej hodnoty v prípade, že príjemca pomoci je platiteľ DPH v súlade s nariadením Komisie ES č. 1685/2000 v znení neskorších predpisov;
- nájomné poplatky;
- refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá a dovozné prirážky;
- bankové poplatky, náklady na záruku a podobné poplatky.

Neoprávnené projekty

- hlavná poľnohospodárska a lesnícka produkcia,
- projekty zamerané na zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie, sociálne služby a bytovú výstavbu.

Konečný príjemca

Právnické a fyzické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárstva a/alebo lesníctva, ktorých podiel ročných tržieb z poľnohospodárskej a lesníckej prvovýroby predstavuje minimálne 30 % celkových tržieb.

Geografická alokácia

Oblasť Cieľa 2 – Bratislavský kraj

Druh a výška podpory

Druh podpory: nenávratný finančný príspevok
 Spôsob financovania: podielové financovanie
 Typ investície: zisková

Výška podpory

Výšku podpory z EAGGF, národných zdrojov a súkromných zdrojov upravuje článok 29 nariadenia 1260/1999.

Diverzifikácia poľnohospodárskych činností	EAGGF %	Národné zdroje (ŠR SR) %	Verejné zdroje spolu %	Súkromné zdroje %
Oblasť Cieľa 2	15	15	30	70

Výška oprávnených nákladov na 1 projekt (nie je podmienená na 1 podnik)

Minimálna 12 500 €

Maximálna 500 000 €

Finančný rámec opatrenia 10

(v mil. € - bežné ceny)

Rok	Celkové výdavky	celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje
			EAGGF	ŠR SR	
2004	0,750720	0,225216	0,112608	0,112608	0,525504
2005	1,080960	0,324288	0,162144	0,162144	0,756672
2006	1,446480	0,433944	0,216972	0,216972	1,012536
2004-2006	3,278160	0,983448	0,491724	0,491724	2,294712